

ten selv; men desuagtet er der ikke Spor til, at man vil tage i sin Haand et Arbejde, der enten stykkeviis eller i det Hele lægger an paa at skaffe Jorden den Friggjørelse, hvortil dog Saameget maatte opfordre. Den ærede Indenrigsminister har med stor Beredvillighed lovet at skaffe de Dplysninger tilstede, hvortil man her har foranlediget ham. Jeg vil tillade mig at rette det Spørgsmaal og den Opfordring til ham, om Regjeringen har noget Arbejde liggende for sig, der t. Ex. vil oplyse, hvilken Indflydelse paa Statens Skatteindtægt Jordens Friggjørelse gennem Indførelse af Selveiendom — forsaavidt vi have bragt den tilstede i de forløbne constitutionelle Aar — har havt. Navnlige vilde det forekomme mig, at vore Statsfikkere og Regjeringen selv i deres og Landets Interesse ikke burde være — hvad jeg troer, at de ere til denne Dag — uvidende t. Ex. om, hvad Odssherred, dette afrundede og temmelig isolerede District, indbringer i Skatter, Halvprocentafgifter o. s. v. i de Aar, der ere forløbne, efterat man der har faaet Selveiendom, i Sammenligning med, hvad de samme Afgifter bragte tilstede for Statskassen i en lignende Aarrække forud. Den Sort Dplysninger faa vi. Jeg for mit Vedkommende har spurgt Mænd, der gjøre Statistiken til deres Fag, velunderrettede, vellærte Mænd om Data til Besvarelse af dette Spørgsmaal, men de have ikke kunnet tilfredsstille mig, fordi de officielle Efterretninger derom manglede. Jeg vilde ønske, at den ærede Indenrigsminister vilde lade det være sig magtpaaliggende at faae anstillet i det Hele taget eller for en Deel — f. Ex. for den Deel af Landet, jeg har nævnt, og som, synes mig, er meget beqvemt i mange Henseender til derom at afgive en virkelig belærende Dplysning — Undersøgelse om, hvilken Forskjel for Staten og Statskassen man ad denne Vej maatte kunne overbevise sig om, at Fæstevæsenets Afkaffelse og Fæstegodsjets Overgang til Selveiendom har bragt tilstede; thi jeg er i saa Henseende enig med den ærede Taler igaar for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen), naar han yttrede, at efter hans Formening, burde der i nærværende Dieblif ikke blot være Tale om en enkelt

Sag, et enkelt Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Afløsningen af det endnu tilbageværende Fæstegods, men Spørgsmaalet burde udstrækkes meget videre, og jeg vil nævne — jeg er vis paa, at de Fleste her i Forsamlingen ville give mig Ret i, at dette neppe er mindre vigtigt for Staten og Jordbrugerne — at det burde udstrækkes til en Undersøgelse og Afgjørelse af det Spørgsmaal, hvorledes man kunde tilstedebringe en Afløsning af Tiender og Realbyrder, hvorledes man t. Ex. kunde afskaffe det, som jeg tillader mig at troe, Forældede og Utilbørlige i, at Lehnsgods og Fideicommisser endnu bestandigt eksistere som Jord, om man ikke burde lægge an paa at see dem afløste med Pengefideicommisser, dersom man overhovedet vil lade Fideicommisser, Stamhuse o. s. v. bestaae. Disse Undersøgelser have ikke blot en stor Betydning for Skatteyderne paa en Tid, da Kravene til dem ere saa store og daglig fremsættes mere paatrængende, men de have tillige en meget stor Indflydelse paa en anden Opgave, som neppe er mindre vigtig, og langtfra endnu er løst, den Opgave nemlig at skaffe tilstede et dygtigt og mægtigt politisk Folk; thi det er klart, at jo mere Erhvervet lettes og Velstand udvides, navnlig i den saakaldte Bondestand, som udgjør en saa overveiende Deel af Befolkningen, desto mere er Landets Styrke paa Veie til at udvikle sig, desto sikrere og lykkeligere maae vi haabe at kunne gaae Fremtiden imøde. Men paa dette Sted og i denne Sag skal jeg ikke gaae ind paa dette Spørgsmaal i dets Almindelighed; jeg skal indskrænke mig til at sige, at efter min Opfattelse vilde det være Uret imod de endnu tilbageværende Fæstere, dersom vi, Folkets Representanter, ikke alvorligen og med alt det Eftertryk, vi formaae, lægge Haand paa Afsløsningsværket; det skyldes vi dem, og det skyldes vi Staten og Statens Fremtid. Det er derfor, at jeg for min Deel, skjøndt i en vis Maade ogsaa overrasket ved, at den ærede Forslagsstiller er fremkommen med sit Forslag, dog med Glæde har reist mig for at udtale min Overbeviisning om, at det fortjener den virksomste Understøttelse. Og lader os ikke tvivle om, at Resultater og gode Resultater